

MATURITNÍ TÉMATA ZE ZEMĚPISU

pro 4. ročník a oktávu

MZ 2017 GIO Semily

1. ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO

Země jako součást vesmíru, planeta Země rotační a oběžný pohyb, hlavní důsledky oběhu a rotace Země, slapové jevy, zeměpisné souřadnice, časová pásma

Pojmy: *Mariany, Bengálský záliv, Hudsonův záliv, Bogota*

2. KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

kartografie, globus, mapa a její měřítko, obsah mapy, zeměpisná síť, všeobecné geografické mapy, tématické mapy, zhotovení mapy, zobrazovací metody (kartogram, kartodiagram, tečková metoda, metoda anamorfózy), využití map v praxi

Pojmy: *Luzon, Kalimantan, Iguacú, Chartúm*

3. ATMOSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS

definice, složení a vrstvy atmosféry, klimatogeografičtí činitelé, všeobecná cirkulace atmosféry, monzuny, vzduchové hmoty a atmosférické fronty, cyklony a anticyklony, počasí a podnebí, podnebné pásy, podnebí oceánské, kontinentální, středomořské, anomálie počasí: povodně, sucha, antropogenní vlivy na atmosféru

Pojmy: *Angelův vodopád, Mauna Kea, Titicaca, Bern*

4. HYDROSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS – OCEÁNOGRAFIE

pojem hydrosféra, světový oceán, velký a malý oběh vody, vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody, typy moří, význam oceánů pro život, znečištění oceánů a moří, přírodní katastrofy v pobřežních oblastech

Pojmy: *Erijské jezero, Brahmaputra, Vestfjorden, Montevideo*

5. HYDROSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS

pojem hydrosféra řeky, jezera, ledovce, podpovrchová voda, základní charakteristika vodního toku, klimatická klasifikace vodních toků, (režim rovníkový, monzunový, suchých oblastí, sibiřské a kanadské řeky, vysokohorský (alpský)), jezera podle vzniku a vlastností, ledovce, permafrost, podpovrchová voda

Pojmy: *Rio Negro, Korálové moře, Atacama, Káhira*

6. LITOSFÉRIKÁ SLOŽKA FGS A GEORELIÉF

stavba Země, vývoj pevnin, litosferické desky, typy zemské kůry, vznik a typy reliéfu
endogenní činitelé: vulkanismus, zemětřesení, horotvorné pochody
exogenní činitelé: reliéf říční, glaciální, pouštní, kryogenní, antropogenní

Pojmy: *Panamská šíje, Kiritimati, Gibraltarský průliv, Barcelona*

7. PEDOSFÉRIKÁ A BIOSFÉRIKÁ SLOŽKA FGS

pedologie, vznik půdy, složení půd, půdotvorní činitelé, půdní horizonty, půdní typy a druhy, rozšíření půd, pedosféra a člověk, desertifikace
biogeografie, rozšíření flory a fauny, charakteristika tropických deštných lesů, savan, pouští a polopouští, stepi, pásmo lesů, tundra, polární pustiny, biosféra a člověk

Pojmy: *Honšú, Mrtvé moře, Etna, Oslo*

8. GLOBÁLNÍ PROBLÉMY SOUČASNÉHO SVĚTA, EKONOMICKÉ INTEGRACE, EU

globální a lokální zásahy člověka do přírody, populační exploze, věkové pyramidy, bohatý Sever a chudý Jih, potravinový problém, problematika nemocí obyvatelstva, problém pitné vody, zbrojení, terorismus, ohniska napětí, náboženské konflikty, mezinárodní integrace
Evropská unie, význam hospodářské integrace, vznik EU, členské státy, ekonomické rozdíly členských států EU, migrace uvnitř EU, problémy migrace do zemí EU, USA a NAFTA, Japonsko a asijské draci

Pojmy: *Sagarmatha, Rub-al-Chálí, Ladožské jezero, Sofia*

9. GEOGRAFIE OBYVATELSTVA A SÍDEL

charakteristika obyvatelstva podle biologických a společensko-ekonomických znaků, rozmístění obyvatelstva, populační vývoj, přirozený přírůstek, porodnost a úmrtnost, migrace obyvatelstva, urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopolis, milionové aglomerace světa a Evropy, hlavní světová náboženství
venkovská a městská sídla, urbanizace, spojování měst, sídelní systémy, vliv geografické polohy na rozvoj sídel, jádrové a periferní oblasti.

Pojmy: *Bajkal, Chang Jiang, Amudarja, Manila*

10. GEOGRAFIE HOSPODÁŘSTVÍ – PRIMÉR, SEKUNDÉR, TERCIÉR

primární sektor, faktory ovlivňující zemědělskou produkci, rostlinná a živočišná výroba, světová produkce potravin, zemědělství vyspělých a rozvojových zemí, typy zemědělství, významné zemědělské oblasti světa, vliv zemědělství na životní prostředí, těžba nerostných surovin

sekundární a terciérní sektor. Lokalizační faktory, nejvýznamnější průmyslové makroregiony, dělení průmyslových odvětví, jednotlivá průmyslová odvětví, doprava, oblužná sféra.

Pojmy: *Uhuru, Mt. Mc Kinley, Ključevskaja, Minsk*

11. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA EVROPY – FG SFÉRA

vývoj povrchu, povrch Evropy, podnebí, řeky, jezera, moře, vegetační formace a typy půd, nerostné bohatství, energetické zdroje, ekologická problematika

Pojmy: *Ukerewe, Hekla, Velikonoční ostrov, Granada*

12. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA EVROPY – SE SFÉRA

postavení Evropy ve světě, rozdělení Evropy po 2. světové válce, situace po roce 1989, rozmístění obyvatelstva, urbanizace, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti Evropy, rozdíly ve vyspělosti evropských zemí

Pojmy: *Aconcagua, Eyreovo jezero, Nová Země, Kjóto*

13. ČESKÁ REPUBLIKA – FG SFÉRA

povrch (geomorfologický vývoj, horské soustavy), podnebí, vodstvo (řeky, jezera, rybníky, umělé nádrže, jejich význam a využití), ochrana přírody (NP, CHKO)

Pojmy: *Střelkový mys, Tasmánie, Mekong, Teherán*

14. ČESKÁ REPUBLIKA – SE SFÉRA

národnostní složení, náboženská struktura, demografické problémy, příčiny zpomalení přírůstku obyvatelstva, migrace, emigrace, imigrace, zaměstnanost, rozmístění obyvatelstva, velká města, změny ekonomiky po 2. sv. válce a po roce 1989, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti

Pojmy: *Angara, Tanganika, Kagera, Antverpy*

15. NÁŠ REGION A JEHO ZAŘAZENÍ DO VYŠŠÍCH SPRÁVNÍCH JEDNOTEK

geografická charakteristika našeho kraje, vyšší administrativní jednotky ČR, geografická charakteristika našeho regionu

Pojmy: *Sarajevo, Korintský záliv, Suezský průplav, Sulawesi*

16. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SEVERNÍ EVROPY

celková charakteristika severní Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států Severní Evropy (Norsko, Švédsko, Finsko, Island, Dánsko)

Pojmy: *Grand Canyon, Gobi, Kalahari, Kobenhaven*

17. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ZÁPADNÍ EVROPY

celková charakteristika západní Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států (Velká Británie, země Beneluxu, Francie)

Pojmy: *Honolulu, Havana, Hobart, Hanoj*

18. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA JIŽNÍ EVROPY A MINISTÁTŮ EVROPY

celková charakteristika jižní Evropy (Středomoří), společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států (Itálie, Řecko, Španělsko, Portugalsko, ministáty)

Pojmy: *Atlas, Krym, Eufkrat, Hamburg*

19. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA STŘEDNÍ EVROPY

celková charakteristika střední Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států

- státy s vyspělou demokracií a ekonomikou - SRN, Rakousko, Švýcarsko
- státy transformující se - Slovensko, Polsko, Maďarsko

Pojmy: *Sachalin, Fujisan, Arabské moře, Ottawa*

20. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPY

celková charakteristika východní a jihovýchodní Evropy, společné znaky, historický vývoj (rozpad Jugoslávie), zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států

Pojmy: *mys York, Beringův průliv, Yucatan, Ankara*

21. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ASIE

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo Asie, náboženství, politická situace, hospodářské oblasti a jejich odlišnosti, Japonsko, asijské tygři

Pojmy: *Nová Kaledonie, Bonifácký průliv, Magalhaesův průliv, Suezský průplav*

22. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SEVERNÍ AMERIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo, kultura, politická situace, ekonomika USA a Kanady (významné průmyslové oblasti a střediska)

Pojmy: Skagerrak, Kattegat, Marmarské moře, Calaiská úžina

23. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA LATINSKÉ AMERIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo, indiánské kultury, srovnání úrovně hospodářství jednotlivých států, hlavní zemědělské plodiny, nerostné bohatství, problematika Amazonského pralesa

Pojmy: Saimaa, Vänern, Mosambický průliv, Buenos Aires

24. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA AFRIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, flóra, fauna, obyvatelstvo, náboženství a kultura, politická situace, demografické a ekonomické problémy Afriky, islámská Afrika, ekonomická charakteristika nejdůležitějších států

Pojmy: Le Havre, Tahiti, Yucatán, Makalu

25. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA AUSTRÁLIE A OCEÁNIE

charakteristika polohy, přírodních podmínek, endemická flóra a fauna, obyvatelstvo, ekonomika, Australský svaz, Nový Zéland, typy ostrovů v Oceánii

Pojmy: Seina, Cejlon, Syrdarja, Kapské město

Vypracoval: Mgr. Lukáš Rambousek .....

Projednáno a schváleno v předmětové komisi dne 30. 9. 2016

Předsedkyně předmětové komise: Mgr. Jana Štefánková .....

Schváleno ředitelem školy dne .....

Forma maturitní zkoušky: **ústní zkouška**

Popis formy zkoušky:

- 25 témat, téma se losuje
  - příprava 15 minut, zkoušení 15 minut
  - hodnotí se znalosti, ale i schopnost vyvozovat a hledat souvislosti, orientovat se ve schématech, mapách apod.
-

Seznam povolených pomůcek k profilové části maturitní zkoušky ze zeměpisu konané v jarním termínu školního roku 2016 / 2017

(8.O a 4. ročník)

- **Školní atlas světa** – Kartografie Praha
  - **Atlas České republiky** – Kartografie Praha
-

REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE – CHARAKTERISTIKA STÁTU / REGIONU

- Geografická poloha
- Postavení regionu (státu) ve světě (v daném kontinentě), jeho význam pro ekonomiku světa (kontinentu), vedoucí stát(y) regionu
- Základní přírodní prvky – povrch, vodstvo, vegetace, klima
- Obyvatelstvo – hustota, národnostní složení, náboženství
- Nerostné bohatství
- Průmysl – celková úroveň, zaměření, uplatnění v mezistátní / meziregionální úrovni, průmyslová centra, jádrové a periferní oblasti
- Zemědělství – celkové podmínky, zaměření, pěstované plodiny, vývoz
- Doprava – celková úroveň, klíčové druhy dopravy, hlavní dopravní tahy
- Cestovní ruch
- Současné problémy – politické, sociální, národnostní, ekonomické, životního prostředí